

Jaarplan kunstwerken 2026

Zaaknummer: Z.872128
Team: ruimtelijk beheer
Datum: 15 december 2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Beleidsplan kunstwerken 2025-2030	4
2.1 Algemeen	4
2.2 Uitgangspunten	4
2.3 Cyclische kosten	4
2.4 Renovatie en vervanging	4
3. Terugblik jaarplan kunstwerken 2025	5
3.1 Algemeen	5
3.2 Dagelijks en klein onderhoud	5
3.3 Groot onderhoud en inspecties	5
3.4 Vervanging en renovatie	5
4. Werkzaamheden 2026	6
4.1 Algemeen	6
4.2 Klein onderhoud	6
4.3 Groot onderhoud	6
4.4 Planvorming, vervangingen en renovaties	7
5. Middelen	8
5.1 Groot onderhoud en de voorziening kunstwerken	8
5.2 Kredieten	8

1. Inleiding

Op 18 december 2024 is door de raad een nieuw beleidsplan kunstwerken vastgesteld. Daarbij is afgesproken dat we elk jaar een jaarplan maken ten behoeve van de uitvoering. Het jaarplan geeft inzicht in de voortgang van de werkzaamheden en ambities die zijn omschreven in het beleidsplan kunstwerken.

In het beleidsplan zijn beleidsdoelstellingen vertaald naar kwalitatieve doelstellingen. Op basis van deze doelstellingen zijn keuzes ten aanzien van het beheer en onderhoud gemaakt of bijgesteld. Vanuit deze keuzes is een meerjarenonderhoudsprognose 2025 – 2032 gemaakt en is de voorziening kunstwerken goed onderbouwd. Medio 2026 starten we met een herijking van de prognose en de budgetbehoefte 2028-2030.

Doel van dit jaarplan is om toestemming te krijgen voor de onttrekking van middelen uit de voorziening groot onderhoud kunstwerken en om in te stemmen met dit groot onderhoud in 2026. Tevens geeft het een overzicht in de stand van zaken omtrent de vervangings- en renovatie opgave.

2. Beleidsplan kunstwerken 2025-2030

2.1 Algemeen

Het 'Beleidsplan kunstwerken 2025-2030' is opgesteld om het beheer en onderhoud van de civieltechnische kunstwerken binnen gemeente De Fryske Marren vorm te geven. Onderdeel van het beleidsplan is een meerjarenonderhoudsprognose ten behoeven van de financiële dekking. Onder kunstwerken verstaan we in dit beleidsplan: betonnen bruggen, houten bruggen, kunststof bruggen, stalen bruggen, beweegbare bruggen, duikerbruggen, tunnels en sluizen. Het areaal kunstwerken bestaat uit 232 objecten, die een technische waarde vertegenwoordigen van circa 33 miljoen euro.

2.2 Uitgangspunten

Het uitgangspunt voor het huidige beleid is:

"Het duurzaam in stand houden van de kunstwerken op het gewenste kwaliteitsniveau, tegen minimale kosten op langere termijn en met behoud van de kwaliteit van de openbare ruimte."

Op basis van de beschreven onderhoudsniveaus; laag, midden en hoog is een doorrekening gemaakt, waarbij inzichtelijk is gemaakt welke kosten bij de betreffende niveaus horen. De keuze is in 2024 gemaakt om de kunstwerken op niveau 'Gemiddeld Risico gestuurd' te gaan onderhouden. Nieuw is dat we bij het prioriteren van onderhoud onderscheid maken in de functie van het object. Een drukke beweegbare verkeersbrug krijgt voorrang op een fiets- en voetgangersbrug. Bij dit niveau wordt het areaal sober maar veilig onderhouden. Hetzelfde zal ook bij de inspecties van de objecten naar voren komen.

2.3 Cyclische kosten

Op basis van een nieuwe meerjaren berekening van het areaal in 2024, bedragen de gemiddelde jaarlijkse onderhoudskosten voor de periode 2025 – 2032, € 461.722 (exclusief vervangingen/renovaties). Voor de dekking van het groot onderhoud is een voorziening ingesteld. Dit om de uitgaven op de begroting te egaliseren en jaarlijks voldoende middelen te hebben voor de uitvoering. In hoofdstuk 5 wordt hier nader op ingegaan.

2.4 Renovatie en vervanging

Doordat een groot deel van de kunstwerken in de periode 1950-1970 is gebouwd, zijn er de komende jaren renovaties en vervangingen nodig. Renovatie houdt in dat bijvoorbeeld de bewegende delen, aandrijving en elektrische installaties vervangen moeten worden. Hiermee voldoen ze weer aan nieuwe normeringen zoals machinerichtlijnen en bouwbesluiten. Vervangingen van bruggen kan voortkomen uit verlies van constructieve draagkracht door veroudering, weersinvloeden en vermoeiing (steeds zwaardere transporten ed.). Ook worden er andere eisen gesteld op het gebied van klimaat, duurzaamheid en ICT.

3. Terugblik jaarplan kunstwerken 2025

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk vindt u de evaluatie van het jaarplan 2025. We gaan in op dagelijks, klein en groot onderhoud, vervanging en renovaties, calamiteiten en planvorming.

3.2 Dagelijks en klein onderhoud

Vanuit inspecties, meldingen in Fixi en eigen waarnemingen, stellen we elk jaar een plan op voor het dagelijks en klein onderhoud. Het dagelijks onderhoud betreft voornamelijk het begaanbaar houden van de kunstwerken. Ander dagelijks onderhoud wordt bij de beweegbare bruggen en sluizen door het bedienend personeel en de technische dienst uitgevoerd. Dit is technisch van aard en betreft het nalopen en smeren van het bewegingswerk en het oplossen van storingen. Voor grotere storingen en reparaties zijn er contracten met aannemers.

3.3 Groot onderhoud en inspecties

Onder de noemer groot onderhoud hebben we naar aanleiding van de uitgevoerde nadere inspecties op houten bruggen diverse levensduur verlengende werkzaamheden uitgevoerd. De focus heeft in 2025 gelegen op het afronden van in 2024 opgestarte werkzaamheden, voorbereiding voor conserveringswerk en voorbereidingen voor grootschalige geplande werkzaamheden.

Een greep uit de werkzaamheden welke zijn uitgevoerd of momenteel nog in uitvoering zijn:

- Schoonmaken en schilderen van diverse kleine bruggen
- Monitoring schadebeeld Kippenburgbrug en de Witte Brêge te Oudemirdum.
- Diverse inspecties
- Grootonderhoud werktuigbouwkundige zaken aan diverse beweegbare bruggen zoals brug Heerenzijl en de PC-brug.
- Vervanging Rolopleggingen en voegovergangen brug in de Runwei te Sloten.
- Opstellen contracten voor conserveringswerken. (Uitvoering in voorjaar 2026.)

3.4 Vervanging en renovatie

Vanuit de perspectiefnota aanmeldingen hebben we een aantal kunstwerken vervangen omdat ze aan het einde van hun levensduur waren. Onderstaand een tabel met de uitgevoerde vervangingen en renovaties. In verband met enkele calamiteiten en krapte in de werkvoorbereiding zijn er prioriteiten gesteld.

Kunstwerk (nummer + naam + plaats)	Fase	Beschrijving
KW008 Witte brêge, Rijs	Voorbereiding / Aanbesteding	In verband met prioritering is de voorbereiding uitgesteld tot najaar 2025. Deze loopt inmiddels en het werk is bijna gereed voor aanbesteding.
KW133 Brug Oenemawei 1, Terkaple	Opgeleverd	De brug is opgeleverd met een aantal restpunten welke in 2026 worden opgelost.
KW186 Brug Slingerak, Langweer	Voorbereiding	In verband met prioritering is de voorbereiding in 2025 opgestart. Noodzaak tot extra aanvraag middelen bij de perspectiefnota 2027
KW223 Brug Tjongerpad, Echtenerbrug	Voorbereiding / Aanbesteding	Geplande uitvoering winterseizoen 2025-2026
KW225 Brug Oude Zandsloot, Terherne	Uitvoering	Uitvoering is inmiddels gestart. Oplevering gepland voor april 2026
KW243 Lemstersluis Lemmer	In uitvoering, doorlopend	Wetterskip Fryslân is nog bezig met een herberekening van de stormdeuren. Mogelijk moeten deze nog versterkt worden. In verband met recreatieseizoen en stormseizoen is de beschikbare

		werkperiode beperkt en zijn de werkzaamheden over een langere periode gepland. Uitvoering loopt door in 2026.
Vervanging diverse kleine houten bruggen.		
KW075 Brug Sewei – Groenhof, Joure	Opgeleverd	
KW161 Brug Kerkweg, Rohel (vandalisme)	Opgeleverd	

4. Werkzaamheden 2026

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk beschrijven we welke werkzaamheden we in 2026 gaan doen. De werkzaamheden zijn verdeeld in de volgende onderdelen: klein onderhoud, groot onderhoud, vervanging & renovatie en planvorming.

4.2 Klein onderhoud

De werkzaamheden voor het klein onderhoud zijn opgenomen en benoemd in de begroting 2026. Deze werkzaamheden zoals bestrating, onkruidbestrijding bij kunstwerken zijn integraal opgenomen bij het dagelijks onderhoud in de verschillende wijkteams. Het reinigen van en reparaties aan de kunstwerken wordt, onder regie, uitgevoerd door het team Diensten beheer en vallen onder groot onderhoud.

4.3 Groot onderhoud

De werkzaamheden voor het groot onderhoud komen voort uit de diverse inspecties uit 2024 en 2025 en de meerjarenonderhoudsprognose. In onderstaande tabel is een samenvatting weergegeven. Hierbij zijn inbegrepen de nog in uitvoering zijnde werkzaamheden uit eerdere jaarplannen van € 676.697,- (peildatum 19-11-2025, verschillen in de begrote kosten en de uitgevoerde kosten lichten we toe in de Jaarrekening 2025)

Omschrijving	Team	Bedrag (ramingen)
Conserveren (grote kunstwerken)	TRB	€ 25.000
Vervangen diverse onderdelen (grote kunstwerken)	TRB	€ 142.809
Nadere gerichte inspecties	TRB	€ 50.000
E + M onderhoud	TRB	€ 50.000
Subtotaal team Ruimtelijk beheer (TRB)		€ 267.809 (FCL 7940081)
Inspectie- en storingscontract + reparaties (E+M)	TDB	€ 22.500
Reinigen + smeren (grote kunstwerken)	TDB	€ 10.000
Reinigen + conserveren (kleine kunstwerken)	TDB	€ 70.000
Vervangen diverse onderdelen (kleine kunstwerken)	TDB	€ 30.000
Subtotaal team Diensten beheer (TDB)		€ 132.500 (FCL 7940082)
Totaal onttrekking t.l.v. voorziening Kunstwerken		€ 1.077.006 (inclusief € 676.697 restant werkzaamheden uit eerdere jaarplannen)

4.4 Planvorming, vervangingen en renovaties

In de komende jaren staan een significant aantal kunstwerken op de lijst voor vervanging of grootschalige renovatie. Hiervoor zijn voorstellen ingediend en gehonoreerd in eerdere perspectiefnota's en bij de begrotingsbehandeling 2023-2026. In deze voorstellen is de nut en noodzaak weergegeven. Onderstaand een overzicht met de kunstwerken waar we mee bezig zijn en in welke projectfase ze zich bevinden.

Kunstwerk (nummer + naam + plaats)	Huidige fase	Start volgende fase	Volgende fase
KW225 Brug Oude Zandsloot, Terherne	Uitvoering	Q2 2026	Oplevering
KW223 Brug Tjongerpad, Delfstrahuizen	Definitief ontwerp + Aanbesteding	Q1 2026	Uitvoering
KW008 Witte brêge, Rijs	Projectvoorbereiding	Q2 2026	Definitief Ontwerp + Aanbesteding
Pont Langweerdervaart	Scopebepaling + Raming	Q1 2026	Uitvoering
Pont Rotstergaast	Voorbereiding en aanbesteding	Q1 2026	Uitvoering
KW006 Kippenburgbrug, Oudemirdum	Schets Ontwerp + Raming	Q1 2026	PN27 aanvraag middelen
KW136 Brug de Dolten, Vegelinsoord	Voorlopig ontwerp + raming	Q1 2026	PN27 aanvraag middelen
KW020 Blokjebrug, Rijs	Schets Ontwerp + Raming	Q1 2026	PN27 aanvraag middelen
KW186 Brug Slingerak, Langweer	Voorlopig ontwerp + Raming	Q1 2026	PN27 aanvraag extra middelen
Circulaire en duurzame aanbesteding diverse fiets- en voetgangersbruggen	Scopebepaling + Raming	Q1 2026	PN27 aanvraag middelen
KW226 Brug Jongebuurtvaart	Onderzoek	n.n.b.	n.n.b.
KW224 Brug Heerenzyl, Terherne	Onderzoek	n.n.b.	n.n.b.
KW145 Brug Badweg 1, Oudehaske	Onderzoek	n.n.b.	n.n.b.
KW151 Brug de Streek, Oudehaske	Onderzoek	n.n.b.	n.n.b.
KW191 Pier Christiaanbrug, Echtenerbrug	Onderzoek	n.n.b.	n.n.b.
KW224 Heerenzylbrug, Terherne	Onderzoek	n.n.b.	n.n.b.

In 2026 gaan we verder met de voorbereiding. Dit betreft onder andere:

- Gerichte inspecties n.a.v. instandhoudingsinspectie. Hier volgen meerdere acties uit:
 - Werkelijk te nemen maatregelen per schadebeeld (maatregeltoets)
 - Nadere inspecties
 - Levensduurprognoses
- Verder uitwerken renovatie- en vervangingsopgave inclusief prioritering en financiële behoefte t.b.v. aanmeldingen Perspectiefnota 2027 voor de begroting 2027 en verder.
- De werkzaamheden pont Rotstergaast zijn in voorbereiding:
 - Vernieuwen van de kabel waarlangs de pont heen en weer geleid wordt.
 - Uitbaggeren aanlegkom
 - Herstellen damwanden en remmingswerken

De voorbereidingen voor het groot onderhoud aan de pont Langweer is opgestart en we zijn bezig om de aanbesteding van een elektrische pont op te zetten. In navolging daarvan gaan we ook bezig met het gereed maken van de aanlegvoorziening voor een dieselpont als reservepont in Langweer.

5. Middelen

5.1 Groot onderhoud en de voorziening kunstwerken

In 2026 is € 400.309 nodig om het planmatig groot onderhoud zoals beschreven in het jaarplan uit te voeren. Hierbij sluiten we aan op het geraamde bedrag uit het vastgestelde MJOP 2022 - 2032. Dit is exclusief het resterende programma en middelen van eerdere jaarplannen à € 676.697.

Omschrijving / Jaar	2025	2026
(Geraamde) stand voorziening 1 januari	€ 550.873	€ 663.341
Dotatie in voorziening (+)	€ 555.915	€ 420.915
Ottrekking jaarplannen t/m 2025 (-)	€ -443.447	€ -676.697
Ottrekking jaarplan 2026 (-)	n.v.t.	€ -400.309
Stand voorziening 31 december	€ 663.341	€ 7.250

In 2026 starten we met de herijking van het MJOP om vanuit inspecties en actuele kosten kentallen een nieuwe dotatie te bepalen. Deze leggen we via het college voor aan de raad ter besluitvorming.

5.2 Kredieten

Vanuit eerdere jaarplannen zijn er nog lopende kredieten die kunnen worden afgesloten. Deze zijn opgenomen in de tabel af te sluiten kredieten. Daarnaast zijn er kredieten van eerdere jaarplannen die nog in 2026 doorlopen en zijn er nieuw aan te vragen kredieten.

Af te sluiten kredieten

Nummer	Omschrijving
7360084	JP'25 Vervanging brug Rohel (vandalisme)

Lopende kredieten

Nummer	Omschrijving	Begroot €	Restant €
7360062	JP'21 Renovatie Lemstersluiscomplex Lemmer	€ 250.000	€ 32.960
7360075	JP'23 Vervanging vaste bruggen 2023 (PLB23)	€ 432.500	€ 37.542
7360079	JP'24 Vervanging vaste bruggen 2023 (PLB23)	€ 490.000	€ 490.000
7360090	JP'25 Vervanging vaste bruggen 2023 (PLB23)	€ 735.000	€ 735.000
800130	JP'21 Voorber brug Slingerak-Huiberweg (Voorbereiding)	€ 30.000	€ 26.518
7400008	JP'21 PN'22, nr.18: Brug Slingerak/Huiberw.Langweer inst (elektrische installatie)	€ 40.000	€ 40.000
7360081	JP'21 PN'22, nr.18: Verv.brug Slingerak/Huiberw. Langweer(Civil+Werktuigbouw)	€160.000	€160.000
7360071	JP'23 Vervanging brug Terherne	€ 680.000	€ 680.000
7368093	JP'24 Vervangen houten fiets/voetgangersbruggen (PLB23)	€ 162.500	€ 162.500
7410075	JP'23 Vervanging pontinrichting Rotstergaast	€ 75.000	€ 42.556

Nieuwe kredieten PN27 (begroting 2027-2029) t.b.v. Meerjarenplan vervanging en renovatie kunstwerken

Nummer	Omschrijving	Raming €	Jaar uitvoering
	Vervangen houten fiets/voetgangersbruggen	€ 200.000	2027 t/m 2029
	Extra middelen brug Slingerak (Elektrotechnisch)	€ 320.000	2027
	Vervanging vaste bruggen 2027	€ 2.120.000	2027 t/m 2029
	Vervanging diverse vaste en beweegbare bruggen	n.t.b.	2027 e.v.

